
Chiến lược mậu dịch của Hoa Kỳ

Khuất Phong Nguyễn Đình Phùng

Thỏa ước mới về mậu dịch giữa 3 quốc gia Hoa Kỳ, Mexico và Canada đã được chấp thuận để thay thế thỏa ước cũ gọi là Nafta từ gần 30 năm trước. Thỏa ước mới này gọi là USMCA, với Hoa Kỳ và Mexico đồng ý trước. Canada vào phút chót sau nhiều thương lượng gay go mới chấp nhận để gia nhập, sau khi bị Trump dọa là sẽ đánh tariff 25% lên xe hơi sản xuất từ Canada đưa sang Hoa Kỳ.

Lý do là Canada lệ thuộc về kinh tế với Hoa Kỳ, nếu Trump chơi đòn này, Canada sẽ lụn bại kinh tế ngay vì đồ sản xuất từ Canada hầu hết để bán sang Hoa Kỳ. Trump không nể mặt đồng minh, chửi thủ tướng Trudeau của Canada sát ván và tạo ra dư luận dân chúng Canada phẫn uất vì thái độ trịch thượng này của Trump!

Tuy nhiên sau khi Mexico đồng ý với thỏa ước mới và hai xứ Hoa Kỳ và Mexico dọa sẽ đi riêng thành thỏa thuận mậu dịch hai quốc gia, không cần đến Canada, thủ tướng Trudeau phải cắn răng nuốt mặt để chấp thuận đi theo!

Thực sự thỏa thuận mậu dịch 3 quốc gia Mỹ Châu mới này gần như không khác gì thỏa thuận cũ Nafta nhiều lắm. Chỉ vì Trump hồi tranh cử đã gọi Nafta là thỏa thuận làm thiệt hại kinh tế cho Hoa Kỳ và Nafta là công trình của Bill Clinton khi trước,

Trump muốn chứng tỏ mình làm mới, phá hết chuyện cũ của phe Dân Chủ và của Clinton, nên nhất định thúc đẩy cho thỏa ước mậu dịch mới này.

Hoa Kỳ chỉ thêm vài lợi điểm nhỏ là tăng lên 75% thành phần chế tạo xe hơi phải từ Mỹ Châu, lương công nhân làm xe tăng lên tối thiểu 26 Mỹ Kim một giờ để trách sự sai biệt lương công nhân giữa Hoa Kỳ và Mexico. Đối với Canada, Hoa Kỳ thay đổi được việc xuất cảng sản phẩm về sữa sang Canada, điều trước giờ không làm được vì Canada bảo vệ kỹ nghệ này đánh tariff lên đồ từ Hoa Kỳ quá cao để bảo vệ kỹ nghệ nội địa. Có nghĩa chỉ trừ vài điểm nhỏ lật vật, thỏa ước mậu dịch mới 3 quốc gia này gần như tương tự với Nafta cũ, chỉ là thỏa ước mới để Trump có thể đánh trống đánh phách là đã thành công, phá bỏ được công trình cũ của Bill Clinton! Nhưng thực ra không phải chỉ có thế! Một điểm nhỏ trong thỏa ước mậu dịch mới này, ít ai để ý đến, có lẽ là điều quan trọng nhất!

Điều khoản này nói về việc một trong ba quốc gia thương thuyết về mậu dịch với một quốc gia nào khác trên thế giới, không theo nền kinh tế thị trường. Nếu việc này xảy ra, Hoa Kỳ có thể ngăn chặn và làm khó dễ Mexico và Canada trong việc xuất cảng sang Hoa Kỳ. Quốc gia không theo kinh tế thị trường này chính là ám chỉ Trung Hoa! Có nghĩa với thỏa ước mậu dịch mới USMCA, hai xứ Mexico và Canada sẽ không thể thương thuyết mậu dịch riêng tư với Trung Hoa. Và nếu điều này xảy ra, Hoa Kỳ sẽ toàn

quyền làm khó dễ hai xứ về mậu dịch, nếu đi bổ lẻ với Trung Hoa! Nói cách khác, với thỏa ước mậu dịch mới, Mexico và Canada phải sống chết với Hoa Kỳ trong cuộc chiến tranh mậu dịch giữa Hoa Kỳ và Trung Hoa.

Theo Larry Kudlow, cố vấn kinh tế cho Trump, trong buổi thuyết trình về kinh tế với Economic Club tại Washington hôm thứ năm 4 tháng 10 vừa qua, đây chính là chiến lược mậu dịch của Hoa Kỳ trong cuộc chiến với Trung Hoa. Kudlow tuyên bố: “Trung Hoa là mục tiêu đầu tiên và tối thượng cho chiến lược này!”.

Điều này cho thấy con đường đang đi của chính quyền Trump trong cuộc chiến tranh mậu dịch với Trung Hoa là đạt được các thỏa ước mậu dịch riêng rẽ với các quốc gia hay khối quốc gia quan trọng nhất để áp lực và cô lập hóa Trung Hoa về kinh tế.

Trong tháng 9 vừa qua, chính quyền Trump đã đạt được thỏa ước với Đại Hàn và tuần rồi, với Mexico và Canada. Sắp đến sẽ là thỏa ước mậu dịch với Nhật Bản và với Liên Hiệp Âu Châu. Như thế Hoa Kỳ dùng chuyện dọa đánh thuế quan tariff lên xe hơi nhập cảng từ Nhật và từ Âu Châu để ép buộc các quốc gia đồng minh này phải vào những thỏa ước mậu dịch với Hoa Kỳ. Nếu không kinh tế các xứ này bị chặn việc xuất cảng xe hơi sang Hoa Kỳ sẽ lụn bại ngay và cũng sẽ phải nhắm mắt bịt mũi để ký kết với Trump! Thêm những thỏa ước mậu dịch với Nhật Bản và Âu Châu, với

---

điều khoản là Hoa Kỳ có quyền phủ quyết mọi thỏa thuận giữa các xứ này với Trung Hoa, Hoa Kỳ sẽ cô lập hóa được Trung Hoa về mặt dịch dễ dàng.

Điều rắc rối là cách đối xử của Trump với các đồng minh! Đây không phải là đồng minh tự nguyện để các quốc gia như Âu Châu, Nhật, Đại Hàn, Mexico và Canada đứng sau lưng Hoa Kỳ để chơi Tàu về mặt dịch. Nhưng với chiến lược mới về mặt dịch này của Trump, các đồng minh bị ép buộc để theo Hoa Kỳ trong việc cô lập hóa Trung Hoa và chặn đứng Trung Hoa trong việc xử này mặt dịch ăn người và đánh cắp các kỹ thuật tân tiến của thế giới Tây Phương.

Thực sự nếu các quốc gia đồng minh của Tây Phương cùng đồng lòng với Hoa Kỳ để ngăn chặn mặt dịch bất chính của Trung Hoa, hiệu quả sẽ nhiều gấp bội và nhanh chóng hơn nhiều. Nhưng thái độ trịch thượng kẻ cả của Trump đã làm các nhà lãnh đạo quốc gia khác của Tây Phương giận dữ và không muốn hợp tác. Nên chiến lược mặt dịch của chính quyền Trump như cố vấn Larry Kudlow đã vạch ra tuần qua, có thể thành công hay chẳng, điều đó còn tùy thuộc nhiều điều kiện, chính yếu là thái độ của Trump phải thay đổi hòa hoãn hơn, không làm cho các nhà lãnh đạo khác như Trudeau của Canada, Macron của Pháp, Merkel của Đức...v..v.. phải khó chịu và phá bĩnh trong cuộc chiến mặt dịch với Trung Hoa. Hiện nay chiến tranh mặt dịch giữa Hoa Kỳ và Trung Hoa đã bắt đầu mang lại nhiều ảnh

hưởng. Trung Hoa bị nặng nhiều và kinh tế đã chậm lại. Tuần lễ vừa qua, Ngân Hàng Trung Ương Trung Hoa đã phải bơm 175 tỷ Mỹ Kim, cho phép các ngân hàng gia tăng việc cho vay để kích thích kinh tế nhiều hơn. Dù hiện nay Trung Hoa đang bị quả bóng tín dụng căng phồng đe dọa, đáng nhẽ phải giảm thiểu việc cho vay để các công ty xây cất không có tiền để xây thêm các khu nhà ma hay shopping mall bỏ hoang. Nay lại phải bơm thêm tiền, khuyến khích cho vay có nghĩa kinh tế Trung Hoa đã chậm đến mức nguy hiểm nên Ngân Hàng Trung Ương phải làm liều, bơm thêm tiền thay vì phải cắt đi. Chỉ vì sợ kinh tế Trung Hoa sẽ bể tan!

Các công ty ngoại quốc trước kia đầu tư vào Trung Hoa nay đã rục rịch để đóng cửa các cơ xưởng tại Trung Hoa và đưa về Hoa Kỳ hay các nước Đông Nam Á khác. Điển hình như công ty điện tử Foxconn của Đài Loan có những cơ xưởng vĩ đại tại Trung Hoa để sản xuất bán sang Hoa Kỳ. Nay đã bắt đầu xây cất cơ xưởng mới tại Wisconsin, đem công việc về Hoa Kỳ, chỉ vì cuộc chiến mặt dịch và không dám làm ăn tại Trung Hoa nữa!

Hoa Kỳ cũng bắt đầu thấy bị ảnh hưởng do cuộc chiến mặt dịch. Tuy kinh tế Hoa Kỳ hiện nay đang rất mạnh, mức thất nghiệp tháng 9 vừa qua xuống thấp ở mức 3.7%, chưa bao giờ thấp đến thế kể từ năm 1969. Mức lương bổng của công nhân tháng vừa qua tăng 0.3%, có nghĩa người đi làm thấy đồng lương mình tăng lên. Nhưng

đây cũng sẽ gây ra lạm phát tăng nhanh hơn. Vì lý do đó, lãi suất đã tăng rất nhanh, ở mức 3.24% cho Treasury bonds loại 10 năm. Đây là mức cao nhất kể từ năm 2011.

Tuy nhiên một lý do khác để lãi suất tăng từ dưới 3% lên 3.24% chỉ trong vài tuần lễ là việc Trung Hoa có tyể đang bán tổng bán tháo các công khố phiếu của Hoa Kỳ để thử nhất là cần tiền cứu nguy kinh tế Trung Hoa, thứ hai là để trả đũa việc Trump đánh tariff lên 200 tỷ. Trung Hoa hiện giữ đến 1 trillion tức 1000 tỷ Mỹ Kim Treasury bonds nên nếu bán vội các Treasury bonds này sẽ làm lãi suất tại Hoa Kỳ tăng nhanh.

Nhưng với kinh tế Hoa Kỳ hiện giờ quá mạnh, việc tăng lãi suất này sẽ không ảnh hưởng nhiều lắm. Chỉ khi nào lãi suất nhảy vọt thêm đến mức 4% trong vài tháng nữa, kinh tế Hoa Kỳ mới có thể bị ảnh hưởng được. Nhưng với Federal Reserve Bank có thể in tiền thêm, thu tiền vào theo ý muốn, bao nhiêu cũng được, đòn này của Tàu sẽ bị vô hiệu hóa dễ dàng! Cuộc chiến tranh mặt dịch giữa Hoa Kỳ và Trung Hoa lệ thuộc nhiều vào tình trạng chính trị nội địa của Hoa Kỳ. Nếu trong kỳ bầu cử Quốc Hội midterm sắp đến vào tháng 11, đảng Cộng Hòa giữ được cả Hạ Viện và Thượng Viện, Trump được củng cố thêm sẽ chơi Tàu tối đa. Có nghĩa sẽ chơi thêm 267 tỷ Mỹ Kim hàng hóa Tàu nữa để bao trùm tất cả đồ nhập cảng từ Trung Hoa. Và sau ngày 1/1/19 sẽ tăng tariff lên

---

25% hay chơi luôn 35-45% không chừng.

Ngược lại nếu Dân Chủ lấy đa số tại Hạ Viện và Thượng Viện, Trump sẽ bị bó tay và sẽ phải dùng hết thời giờ để đối phó với chuyện truất phế impeachment. Nếu Dân Chủ chỉ lấy được Hạ Viện nhưng Cộng Hoà giữ được Thượng Viện, Trump sẽ đỡ hơn nhưng cũng vẫn còn phải đối phó nhiều với Dân Chủ tại Hạ Viện. Đây chính là lý do Trung Hoa đang nỗ lực để can thiệp vào cuộc bầu cử sắp đến này như Trump đã tố cáo và phó tổng thống Pence cũng nhấn mạnh về vai trò của Trung Hoa. Nhất là tại các tiểu bang về canh nông như Iowa, Kansas.v.v., Trung Hoa đã tung tiền để mua quảng cáo chơi Trump và nhắc nhở các nhà nông trồng đậu nành là Trung Hoa không mua đậu nành của Hoa Kỳ sản xuất từ các tiểu bang trên là vì chuyện tariff của Trump!

Chính vì thế nên từ đây đến tháng 11 bầu cử, Trung Hoa sẽ tiếp tục ăn miếng trả miếng, không chịu thua. Đợi đến bầu cử tại Hoa Kỳ xong mới hạ hồi phân giải. Trump cũng chờ đến bầu cử xong mới chơi Tàu xá lảng hơn nữa.

Tóm lại chiến lược mậu dịch của chính quyền Trump là dùng đòn thuế quan tariff để ép buộc các đồng minh Tây Phương phải theo Hoa Kỳ để cô lập hóa và chơi Tàu về kinh tế. Chiến lược này có hiệu quả hay không và tầm mức của cuộc chiến mậu dịch sẽ gia tăng đến đâu và ảnh hưởng ra sao, chúng ta phải chờ đến qua kỳ bầu cử

tháng 11 này mới biết rõ ràng hơn được.

Khuất Phong Nguyễn Đình Phụng

www.nguyendinhphung.com